

AMERIKA

Naročnina
\$2.00
na leto.

"Clevelandka Amerika"

119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, OHIO.

STEV. 70, No. 70.

CLEVELAND, OHIO, V PETEK 3. SEPTEMBRA '09.

Vol. II. LETO II

Ameriške vesti.

IZ SLOVENSKIH
NASELBIN.
DOPIS.

Jugoslovanska Jednota izgubi
la enega izmed usta-
noviteljev.

Dne 25. avg. je mirno v
Gospodu zaspal po dolgej bolezni
za sušico g. John Habjan.
Pokojni je bil eden izmed usta-
noviteljev J. S. K. Jednote, kateri
ter je bil tudi ob ustanovitvi
predsednik. Bil je večletni taj-
nik društva sv. Cirila in Metoda
št. 7. Kavno sedaj je tri m-
sece, kar je umrla soproga in
sedaj so ostali nedorashi otroci
brez milih staršev kar na na-
gionu. Pokojnik je bil rodjen
iz Metlike na Dolenjskem, tu
v Ameriki nima nobenih sor-
dankov. Dne 26. avg. pop. se
je vrnil pogreb iz cerkve sv.
Antona. Sprevod je vodil Mon-
signor Jožef F. Buh. Bil je tudi
član društva sv. Cirila in Metoda
št. 7; J. S. K. J.; angleškega
drushta "Woodman" ter
član ognjegascov. Vsa ta dru-
štva so se udeležila korporativno
pozreba. In korporativno
se je udeležilo tudi društvo sv.
Jezusa št. 2, za kar se jim dru-
štvo sv. Cirila in Metoda iz-
kreno zahvaljuje.

Društvo "Woodmen" in og-
njegasci so darovali na krsto
korporativne Veleščube običaj-
na je bila toliko, da ne pomu-
jo kmalu tacega pogreba. Mon-
signor je dal po obredih za u-
mre ginaljiv govor v sloven-
škem in angleškem jeziku.
Zahvaljevost ostalih otrok je bi-
lo do srca ginaljivo gledati, ko
so ob krsti zadnjikrat v dolini
soli z gledali mrtvo obličeju njih
predraga oceta. Ker je bil
pokojni brat zavarovan pri dru-
štih za precejše svote, bude-
jo otroci lepo preskrbljeni pod
varstvom zavednih naših roja-
kov. Bog mu bodi milostljiv in
naj počiva mirno v hladni tui-
zemiji. Ostalim žalujocim izre-
kamo naše izkrene sožalje.

Jos. J. Peshell.

NOVI GREHI.

PITTSBURG, 31. avg. —
Vse priče kažejo, kako zvijač-
no je Pressed Steel Car dru-
žba izvabila nesrečna stavko-
vane v svoje delavnice; v ta-
men se je poslujevala najsra-
motnejših, dovoljenih in nedol-
jenih dejanj.

Vsi stavkokazi zatrjujejo, da
so bili z orojem strahovani in
prisiljeni delati pod pogoji, ka-
tere so jim napovedali čuvaji-
družbe, kateri so bili vsi ob-
roženi. Nadalje je družba imela
v bližini tovarne svoje žgan-
jnice in pivnicu. Vsi čuvaji-
tovarne so imeli pijačo zastonji-
delaveci so pa bili primorani tam
kupovati pijačo, plačati za ga-
lon viski 50c in tretati čuvanje.

Tudi stavkokazi, kot vse ka-
že, so bili importirani zoper iz-
seljski zakon v prostore Pres-
sed Steel Car družbe. Ce je
zadnja točka utemeljena, se bo
družbi slabo godilo.

KOT SUZNJI.

Stavkokazi Pressed Steel Car
družbe pričajo zoper
družbo.

PITTSBURG, Pa., 31. avg.
Tu so s čezeta pozvedovanja.

Glavna obtožba obstoji v tem,
da se družba Pressed Steel
Car rabi, da je delala z svojimi
delavci kot zrini. Prva priča
je bila priznana Jamesom S.

izjavil, da je bil izpeljan od neke delodajalne družbe z pri-
pombo, da dobri, če gre na delo v delavnice gori imenovane
družbe \$3 na dan in do tam
prosto pot. Ponudbo je z dru-
gimi brezposelnim sprejel. Ko
je pa prisel sem je hotel delo
zapustiti in zahteval, za svoj
zasluge plačilo in povedal, da
odide. Tu so ga pa oboroženi
čuvaji prisili, da je delal na-
prej. Vsi delavci so bili ču-
vani z orojem. Druga priča je
bil neki Aleksander Friedman,
kateri je izjavil, da je bil pod
lažnjivimi pogoji z 160 drugimi
zavabiljen v prostore Pressed
Steel Car družbe. On je po po-
klicu masinist, a je bil prisili-
jen v tovarni biti pomagač
kuharju. Grozilo se mu je, da
če zapusti tovarno, se ga za-
pre itd.

OKRADEL VLAK.

Dal znarenje, da so vlak usta-
vili, ker se je zoperstavil
roparju, lahno ranjen.

Odnese samokoli tisoč dolar.

PITTSBURG, Pa., 1. sept.
V bližini mesteca Lewiston,
Pa., je bil danes na umetno
znamenje ustavljen vlak s pot-
niki, družba Pittsburgh in Nor-
thern Pennsylvania železnice.
Ko je ropar videl, da je vlak na
njegovo ponarejeno znamenje,
ki pa je bilo pravilno, se usta-
vil, je stopil proti gonilnemu
stroju, ves oborožen in maskiran,
da se ga ni moglo spoz-
nati.

Ko je strojevodja in konduktor
stopil proti znamenju, je
ropar jima zapovedal vzdigniti
roke kviški, prav po metodi na
zahodu; konduktor tega ni sto-
ril, ampak letel nazaj proti vlaku.
Ropar je vstrelil za njim, a
ga le lahno ranil v desno roko
pod laškom. Potem je seli-
ropar proti drugim uradnikom in
zahteval od njih, da mu zroče
ves dnebar; dali so mu kakih
\$100. Ko je ropar videl, da
je precejšnja svotica (glavne
mu pa le niso zročili), se je po-
dal v beg. Bilo je okoli 2. ure
ponoči. Detektivi so mnenja,
da je bil samo eden in samo eden
da je držal cel vlak in vse lju-
di v svojih rokah, jih ostrasi,
okradel in zadržal, nekaj skoro
neverjetnega; pa je vendar bila
resnica.

Potnikov ni bil nikje oboro-
žen.

BLAZNA ŽENA.

Potopila svoje tri male otročice
v vodnjaku.

BARNUM, Minn., 1. sept.—
V hipni blaznosti je tu včeraj
neka žena po imenu Freda
Vonng, soproga tu pa daleč po-
znanega farmerja potopila v
vodnjaku svoje tri mladoletne
otročice, od enega do petega
leta stare. Ko je razvidela, da
so otroci že mrtvi je sama spila
strup in si nazadnje se z no-
žem prezela vrat skoro do
polovice. Prepeljali so jo sicer
se živo v bolnico, toda zdrav-
niki so izjavili, da je tu vsaka
pomoč zaston.

— V New Yorku je policija
arrestovala nekega moža in ga
obsodila na \$25 globe, ker je
na neki razstavi začikal "ogenj, ogenj!" in tako povzročil
veliko paniko, a se bi lahko zgo-
dila večja nesreča, da ni roka
pravice posegla vmes in mu
preslekhela varen izhod.

Včeraj v mestu Queens-
town pripluli parnic "Maure-
tania", ki je rabil iz New Yorka
do zdaj samo 4 dni, vključi-

**HUDSON - FULTON
SLAVNOST.**

Angleškemu brodovju bo po-
veljeval Sir H. Seymour.

NEW YORK, 1. septembra.
Tu sem je danes dospelo poro-
čilo, da je angleški kralj Ed-
ward imenoval za poveljnika
angleškemu brodovju, ki bo
prisostvoval Hudson - Fulton
slavnosti v New Yorku admi-
ral H. Seymour. V Evropi
so mnenja, da ima to imeno-
vanje veliko politično ozadje.

STEVILNARASCA.

Več kot 1.400 oseb prišlo ob
življenje v Meksiku.

MESTO MEKSIKO, Meksiko
1. sept. — Uradno se je tu-
našlo 1.400 mrtvih in škode,
ki jo je povodenje napravila pre-
veza \$25.000.000. V dolini Mon-
terey so včeraj zakopali 800
oseb, sodi se, da je tam zgubilo
najmanj 2000 oseb življenje.

Iz okrajke Santa Katarina ni
še nobenih poročil. Sodi se,

da je tudi tam število mrtvih
veliko.

— V mestecu Cobalt, Ont.,
je za mrzlico v enem dnevu o-
bolelo nad 200 oseb.

— V Great Egg Harbor Bay
so včeraj utonile tri deklice in
dva mladeniča pri kopanju, v
starosti, 14-16 let.

— V New Albany, Ind., je
bil včeraj arretiran neki osem-
deseterični staršek, imenom C.
Sanders, radi — bigamije.

Inozemstvo.

**GOMPERS NA MEDNA-
RODNEM DELAV-
SKEM KONGRE-
SU.**

PARIZ, 1. sept. — Samuel
Gompers, predsednik American
Federation of Labor ima velike
govore na tukaj zborujočim
delavskem mednarodnem kon-
gresu in sezni govornikom v
dnevi v besedo in debatira z naj-
uplivnejšimi voditelji francoskih
delavcev v Franciji. Gompers
je izjavil nasproti nekemu
delegatu, da on ni uradno po-
slan na ta Kongres; delegat je
odgovoril, da le uradno posla-
ni delegati imajo pravico, da
se njihove nasvete in predloge
sprejme ali ne sprejme. Nadi-
lje Gompers: od deleg. na
tavzenje, da igra dvorenzi noz:
on da ni za mednarodno delav-
sko organizacijo. Gompers se
je častno branil. Izjavil je, da
dejde in stare tradicije Ameri-
kancev ne dopuste, se premog-
no mešavati v socialne zadeve
evropskih delavcev; tudi ne
bodo ameriški delavci spreje-
mali nobenih vplivov od filozof-
ije navdahnjenih govornikov
sedaj na tem Kongresu. Vendar
so Gompersovo izjavo vsi dele-
gati, kaj mrtvo vzeli na znanje.
Pozvalo se je, — da mu ne
zaupajo.

**OSEM DELAVEV UBITIH
V KEMPHAUSEN RUD-
NIKU NA NEMSKEM.**

SAARBRUECKE, Nem-
čija, 1. septembra. — V kom-
paktuškem rudniku v bližini te-
ga mesta je našlo osem delav-
cev žalostno smrt. Ti so delan
neko veliko podstavjo v visoki
visčini; kar načinkrat je pod-
stava, na kateri so delali se
prelomila, in vsi so zdržani več
to cevjev v globočino in
stali na mestu mrtvi. Bili so na-
činkrat načinkrat, da jih n-
iščiši vodnik.

globočini je delalo drugih dva-
najst delavcev, ki so ravno tako
dobili hude poškodbe, kjer
so jih od zgoraj pali tovariši
povlekli za seboj in bi tako
tudi oni kmalu zgubili življe-

**PREDSTAVLJEN CESAR-
JU.**

Ameriški vojaki ataše pris-
tovali paradi.

BERLIN, 1. septembra. —
Samuel G. Short, pred ne-
dolgom časom imenovan ameri-
škim atašjem v poslanstvu v
Berlin je bil danes od cesarja
Viljema obiskan in mu pred-
stavljen; zadnji ga je povabil
na veliko vojako paradi, pri
kateri je krasilo berlinske ulice
trideset tisoč ljudi uniformi-
ranih vojakov, in katera je pri-
velekla na ulice na tisoče in ti-
soče radovednega ljudstva, po-
sebno še, ker so parde pris-
tovali člani cesarjeve hiše.

Pri paradi so opazili tudi
ameriškega zrakoplovca Orville
Wright, njegovu sestro in ameri-
škega poslanika dr. Hill.

SEVERNI RT DOSEZEN.

Odkril ga Amerikanec, dr. Fr.
A. Cook iz Brooklyn-a.
Poročila iz Kopenhagen-a.

KOPENHAGEN, Dansko,
1. septembra. — Danes popol-
dne je tu sem dospela vest od
Amerikanca dr. Cooka, da je
srečno dosegel severni rt. V
ameriškem poslanstvu je do-
šlo tudi sledenča brzovojna:
"Dr. Cook dosegel severni rt
21. aprila 1908".

KOPENHAGEN.

— Cook je v spremstvu osmih

Eskimo in dveh Norvežanov 3.

marca zapustil mesto Eetah,

(Greenland). Družba se je od

tega mesta naprej napolnila z

sami; vzel Ellesmer Land

črto.

**NAJVISJI POLICIJSKI ŠEF
IZGNAN V SIBIRIU.**

PETROGRAD, 1. sept. —
Seja ruske police, vladnega
svetovalca Aleksandra Lope-
čina, je minister za notranje
stvari, na carjev ukaz zapove-
dal odpeljati ga v prognanstvo
v Sibirijo in sicer v naselbino
Krasnojarsko. Svetnik Lope-
čin je bil kot policijski šef še
neke vrste revolucionar ali je
vsaj pripadal neki revolucionar-
ski organizaciji, obsojen je bil
radi tega v petletno pregnan-
stvo, na težko delo v rudnika-
h Sibiri. Njegovi prijatelji
so pri carju izposlovali, da
so se mu dale neke olajšave, da
sime s seboj vzeti svoje krasne
pohištvo, ženo in hčer itd. Na
potovanju ga bo spremjal tudi
knez Urusoff.

REZENI.

**Dvaindvajset delavcev živil po-
kopani rešili.**

SASNOVEC, Rusko - Polj-
sko, 1. septembra. — Včeraj so
v rudniku Dobrova, ne daleč
oddaljnjega rudnika od tega
mesta, rešili poškodovani delav-
ci svoje tovarišev in sicer dva-
in dvajset po številu iz zasute-
ga rovca; bili so že več dni živ-
i pokopani. Veselje med rešeni-
mi je bilo nepopisno.

KRVAVA OSVETA.

Nizozemski vojaki pomorili več
sto Reblov.

BATAVIA, Java, 31. avg.
Nizozemske cete na otoku Flo-
res (cvetlični otok), kateri je
bil zadnjih časov od divjih Re-
belov vodilen. Vodil je vodnik

lo pri straženju več nizozem-
skih vojakov ob življenje, je
čete tako razburilo, da so se
danes osvetili nad morilci. Že
predvčerjnjem so se podala
Rebeli, a jih je premoč po-
tisnila nazaj; zgubili so tudi pri-
boju petnajst svojih tovarišev:
to jih je se bolj vzpodbjalo k
kravni osveti. Danes so dobili
pomoč in se navili na napad-
alec in jih v krvavem in ljut-
tem boju zapodili v beg in jim
postrelili čez sto vojakov. Tu-
di Nizozemci je nekaj mrtvih
in par težko ranjenih.

CLEVELANDSKA
"AMERIKA"
časnik al dvo-tednik v Ameriki

Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Izjava v torek in petek.

Naročnina:
ZA AMERIKO \$2.00
ZA EVROPO \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti..... \$2.50

Pošamezne številke po 3 centi.

Vse pošiljatve, pisma, dopisi in sestavne nakaznice (Money Orders), naj se pošiljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
519 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Dopisi brez podpisa in obsegajoči osebno polemiko, se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

"Clevelandka AMERIKA"
The Leading Slo. Semi-Weekly
Issued Tuesdays and Fridays.

Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
519 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Subscription \$2.00 a year.

Read by 15,000 Slovenians
(Kreiners) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request.
Tel. Guy. Central 7387-R.

Entered as second-class
matter January 5, 1909, at the
post office at Cleveland, Ohio,
under the Act of Mar. 3, 1879.

No. 519, Sept. 3, '09. Vol. 2.

ZRAKOPLOV V VOJNI
SLUŽBI.

Ko je svet zmejal otrošnjo stranjo Angležev predstavnik zrakoplovi in v angleški časopisni satirni soči mirni, trezni glasovi, ki so dokazovali neopticanost stranju. Toda vključi vsej stranju v vojni, da je vključil vamanskih zračnih sestavkov in vidljivo, da se davno nismo takoj, da bi se bili bitke v vseh višavah, kater se dano suhem in na vodi, je pa dan gotovo, da bo v vsaki vojni igral zrakoplov vlogo. Saj bo prepozvedovalno službo, ki je skoraj odloča v vojni in to pri oblegovanju trdnjav, razmisla v "Kölnische Zeitung". Herm. v. Oett in izjava v glavnem sledi.

Danes je moderne trdnjave tako obsežne, da je skoraj nemogoče na vseh točkah postaviti dovolj močne oddelke, da se je treba ozirati na artilerijski leži izven trdnjave, da imo močnejša, trdnjava pa mora pomagati z malostenimi oddelki, kar ve in. Zasede so le najbolj nevarne in izpostavljene točke, kjer pričakuje sovražnega napada, drugod pa se postavi le šibke trave. Iz enakega vzroka, da je pribrani moštva, pa tudi nadalje ne more prijeti trdnjave v celoti, obsegu naenkrat, ker je le posamezne točke, ki so zde najbolj ugodne, očitno pa le opazuje in ogrožuje. Naenkrat je na prvi pogled tako, kolikšne važnosti je tu začnjiva in točna poizvedovalna mera, jasno tudi, kakštega pomena je vodljivi zrakoplov in to službo. Ni pa pri tem smislu na uporabo velikega zrakoplovnega tipa; boljši vojni baloni z upogljivim, in po upogljivim ogrodjem. Poti, so jih zdaj ti baloni premerili kazijo, da bodo za poizvedovalno službo pot, inoma ostovati. Sedaj pa pomislim, da včas razlika je med takimi baloni in, sa me onje zaveti, ki je doslej imelo načrt z raznimi drugimi oddelki vršiti poizvedbo o raznoliki moći, legi itd. Uprava ga je lahko prva opira, ker se preči manj in bližu da ne more. Kako drugačno zrakoplov! Dvigne skoraj v noč in ko pride

nač sovražnikov tabor, se trži in tak tisočini, da ga krogija iz topa ne zadene, pa tudi sproti se lahko ogiba strela, ker zrakoplovec natančno vidi vse počenjanje sovražne artillerije. Moštvo v zrakoplovu si na zemljevidu natančno zaznamuje, kje ima zaloge itd. V posesti teh točnih podatkov bo trdnjavični poveljnik lahko neusadoma otvoril združen ogenj na sovražne pozicije in dosegel največje uspehe.

Ravn tako kakor branilec bo pa tudi napadalec uporabil zrakoplov, da izpopolni svoje podatke o zidavci in obrambni trdnjave, legi baterij, ovir, nameščanje glavne rezerve itd. Seveda pa bo vozarstvo oblegalne armade silno oteženo in ponemoženo z lopo z balon, namenitosti materialijami, deavnicani za potrebe poprave itd., med tem ko v trdnjavi s tem nimajo nikakih neprilik in težko je vse že pred vojno pripravljeno in urejeno.

Pa se nekaj ne smemo pozabiti, kar bo silno podpiralo zrakoplovno poizvedovalno službo, namreč: brezični brzjav. Ako zrakoplov vsele sovražne artillerije ne bo mogel varno vuti nazaj v trdnjavo oziroma tabor, bo svoje poizvedbe javil poveljniku po brezičnem brzjavu in se potem spustil na primernem mestu na zemljo, ako ne bo le še kako mogel dosegiti svojega sidrišča.

Ze iz vsega tega sledi, da se bodo bodoče oblegalne bitke obločevalne pravzaprav v zračnih višavah. Ako pa upoštevamo še zrakoplove Zeppelinovega tipa, ki se jih lahko obroži s torpedi, lučalnimi granatami itd., bomo to še raje verjeli. Saj ni treba posebne fantazije, da si predstavimo učinek, ako začno na trdnjavo ali tabor ponoči neradoma naravnost z neba padati granate in drugi razdejali naboji, zlasti ko je zrakoplove tako srečen, da hrani v ob času konvencije pri X. gl. zborovanju sem jih izročil šesterim gg. delegatom, ki so sčitali kot člani gospodarskega odbora, s pripombo, da naj one dopise dobro prečita ter razsodijo, in če po njihovem prepričanju najdejo, da bi bila ena ali druga stvar v korist Jednote, da naj isto konvencijo priporočajo. Ko so gg. člani gospodarskega odbora isto razmotrivanja pregledali, prisli so do zaključka, da vepjane boški podpore kakor tudi Jednotin Dom, da te stvari so nemogoče, niti ne bi mogle služiti v korist Jednote, radi tega niso istih zadev pri konvenciji priporočali.

G. Jos. Klepec trdi, da je naki delegat zelel govoriti v zadevi Jednotinega Domu, pa da ni imel pravice ter da sem jaz (tedanjši predsednik) rekel, da ima odbor pravila itd. ter da se je s tem preprečilo nadaljnje posvetovanje. Na to odgovarjam g. Klepcu: Da bi kateri delegat zelel govoriti v zadevi Jednotinega Domu tega jaz nisem mogel vedeti, ker nobenemu ni bilo što na čelu zapisano. Toliko pa vemi, da ni nobeden delegat v zadevi Jednotinega Domu niti besedilni. Dapa ni imel delegat pravice govoriti v zadevi Domu, to je izmišljenost g. Klepca in je tudi nesumnja laž, ker vsakdo je imel pravico govoriti, ki je le za besedo vprašal.

Da je pa neki jolietski delegat misil o tem, pri konvenciji govoriti (ampak se ni oglasil), to se je dokazalo dne 14. t. m. ko je imelo društvo sv. Jožeta stev. 2. v Jolietu sejo, pri kateri je večina navzočih članov glasovalo za konvencijo, in sčim večjo glenostjo in okretnostjo lastnega zrakoplova, ga prehiteti v višini in potem metati nanj torpedo ali pa kemčna sredstva, ki bi uničila napadel sovražno zračno ladjedlo; toda tak boj bi z ozirom na občutljivost zrakoplova bil skoraj enako nevaren za napadalec, kakor za napadanega. Ostane torej le še možnost, da se skuša sovražnika nadkriliti, ki je le za besedo vprašal.

Da je pa neki jolietski delegat misil o tem, pri konvenciji govoriti (ampak se ni oglasil), to se je dokazalo dne 14. t. m. ko je imelo društvo sv. Jožeta stev. 2. v Jolietu sejo, pri kateri je večina navzočih članov glasovalo za konvencijo, in sčim večjo glenostjo in okretnostjo lastnega zrakoplova, ga prehiteti v višini in potem metati nanj torpedo ali pa kemčna sredstva, ki bi uničila napadel sovražnovega zrakoplova. Tisti, ki bo uničil nasprotniku zračne križarice, bo pri trdnjavski vojni dokih nadsovražnikom tako premoč, da o njegovem končni zmagi skoraj ni dvomiti.

Vsaka moderna armada bo torej morala imeti odslej nov vojni oddelek: zrakoplove in primerno izvezbano moštvo. Pa će rečemo: bo moralna imeti, in točno, kajti faktično že danes vse države izvzeta — Avstrija! — temkumejo med seboj z vojno zrakoplovstvom, kakor so preje — in še — z vojnim ladjami, topovi itd. Vojne obetajo biti torej poten za eno postojanko dražje, pa tolažimo se s tem, da bodo zato toliko manj — krvave in da se bodo končno moderna vojna sredstva tako izpopolnila in napredovala, da bo sploh vsaka vojna postala absurdna!

Nadalje g. Klepec trdi, da so temu prepričku kriti nekateri delegati in včetni uradniki (člani gl. odbora), ker niso bi-

Dopis.

— CALUMET, Mich., 28. avg. — Nekoliko o razmerah K. S. K. Jednote ne prenehoma enajst let in šest mesecov, kot je vsakemu človeku znano, da bo moral enkrat umreti, tako je bilo znano tudi meni, da ne budem za vedno ostal v glavnem odboru K. S. K. Jednote, in ko je bil pri konvenciji v Pittsburgu g. Nemanč izvoljen predsednikom, bil sem popolnoma zadovoljen, in dne 31. dec. p. i. sem mu z veseljem ter z najboljšo željo, predsedništvo izročil, in verujem, da so istotako storili tudi drugi starci člani gl. odbora, ki niso bili zopet izvoljeni.

Kdo pa je vsemu temu prepriču pri Jednoti kri?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti. Takoj po nastopu predsedništva, je gospod Nemanč kupil svet za Jednotin Dom, za svoto \$3,200.00 (reci: tri tisoč dve sto dolarjev) brez dovoljenja konvencije, kakor tudi brez pranja ali dovoljenja podrejenih društev. Nato so se društva zoper isto vzdignila in protestirala, ampak g. Nemanč se ni na proteste oziiral, marveč šel je še dalje, in začel graditi Dom za Jednoto ne meneč se za to, če so člani (ce) podrejenih društev s tem zadovoljni ali pa ne. Teda vprašam g. Nemanica, ali ni sveta dolžnost vsakega uradnika (člana gl. odbora) Jednote da vpošteva željo in zahteve podrejenih društev? Ker pa g. Nemanč ni vpošteval želja podrejenih društev, radi tega zasluži grajan biti, in noben razumen človek mu ne bude niti mu ne more njegovo postopanje odobratiti.

Nadalje se trdi od strani članov gl. odbora, da so pravilno ravnali v zadevi Jednotinega Doma; čemu se pa bojite konvencije? Vsaj se ista ne bode vršila na Vaše stroške. G. člani gl. odbora kakor tudi g. Nemanč kot pred. K. S. K. Jednote, ako mislite, da ste pravilno postopali tedaj sklici tekoči konvenciji, katero podrejena društva zahtevajo, vsaj to je v Vašo korist, ker pri konvenciji boste imeli priložnost, se očistiti in Vaše postopanje, če je pravilno, istotako dokazati. Po mnenju g. Klepca se člani gl. odbora opirajo na državne postavke. Vsaj ima Jednota tudi svoje postavke (pravila), in gg. uradniki in člani gl. odbora zahtevajo, da se mora vsak član (ce) podrejenega društva strogo po njih ravnat. Ali ni sveta dolžnost vsakega uradnika (člana gl. odbora) Jednote, da njena pravila sposuteju in da se isto tako po njih ravna?

Ce pa nimajo pravila Jednote, nobene veljave za njene uradnike (člane gl. odbora), tedaj ne morajo imeti veljave niti ce člani (ce) podrejenih društev. Pa vendar se je v teku tega leta iz Jednotine blagajne za njena pravila izplačala sveta čez \$1000.00 (reci: čez en tisoč dolarjev).

Ako pa g. Nemanč misli, da se pravila za Jednoti tiskati vsake dve leti, le radi tega, da si tiskarna s tem dobice dela, potem pa je res zlostno za K. S. K. Jednoto.

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. Jednote, tebi vrlj list "Amerika", pa želim veliko naročnikov in predplačnikov.

John R. Sterbenz

— Delodajalc na Švedskem so ukazali stavkujočim delavcem, da se imajo do 1. oktobra t. l. premisliti, gredo li zoper na delo ali ne. Ce ne gre do na delo, morajo vsi z prvim oktobrom zapustiti delavske hiše. Vodji stavkujočih pravijo, da nimajo tovarnarji te pravice in navdušujejo delavce, da ostanejo pri svojih zahtevah, in šele potem, ko se jim bodo vse spomnile, najti se povrnijo na delo.

Pričaknje se veliči, Izgradov, vlada ima v vojnstro za vsak situacij pripravljeno.

— Kralj Alfonzo se je včeraj povrnil iz San Sebastiana v Madrid, da se povrne na vzhodni vzhodni v položaj v Africi.

Edmund B. Haserodt

Demokratski kandidat za mestnega svetovalca od 23. okraja Volitev za njega se vrši 7. septembra od 5:30 zj. do 5:30 zvečer

E. B. HASERODT je več let v mestni službi in ima prednost biti voljen

Političnega kluba seja v soboto.

Stev. 1005. — Garantirano trdko W. F. Severa Co. pod "Food and Drug Act" dne 30. junija 1906.

Obnovi svoj ustroj.

Mlad moraš biti po duhu in telesu, ako želiš hraniti svojo trdno voljo. Če si svoje živiljske moči potrošil, če ti je živčevje v neredu, ne čakaj bolezni, marveč uživaj.

Severov Nervoton.

Ta ti donese mirno spanje, trdne živce, bistrega duha in miščno jakost. Priporočan za pozivljanje slabotnih in ocvrščanje zdelanih; za olajšo proti neščnosti in pomoč proti malokrvnosti; za tešilo v nervoznosti in krepilo v starosti. Cena \$1.00

Pomagal, ko doktor ni mogel.

Miss M. Figerles, 419 East 64th Str., New York City, nam je nedavno pisala: "Severov Nervoton je sijajno zdravilo. Pred tremi leti je bil član naše družine bolan vsled živčne onemoglosti, in Vaš Nervoton ga je ozdravil, ko držinski zdravnik ni mogel pomagati".

Na prodaj pri vseh lekarnikih. Zahtevaj Severovega. Nikar sprejeti nadomestil.

ŠTIRJE POPITKI.

Mr. Frank Coufal, Garwin, Minn., nam piše: "Zelim Vas obvestiti, da se je

Severovo zdravilo za obisti in jetra

izkazalo v popolno zadovoljstvo. Po štirih popitkih sem se čutil prav močno olajšanega in ko sem použil polovico ene steklenice, sem bil popolnoma ozdravljen".

Slična pisma prejemamo vsak dan. Vsa dokazujo, da je ta pripravek najboljši izmed vseh za obisti, jetre in mehurne neprilkice, za hrbitno hrorost, bolečine v nogah itd. Cena 50c in \$1.00.

ZDRAVNISKI NASVET DAMO ZASTONJ.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

(Nadaljevanje.)

Dasi vajen svile in baržunu, mrežnih preprog in dehtčih sob, je Grk pokleknil v nesnago poleg Izotka. Numida je segel v nedrije in odmotal zavitek z jeklenim orodjem.

Zasumele in zaškrtale so vile. Razvajenemu trgovcu se je pocedil pot curkoma po maziljenem čelu. Toda ni odnehal za trenotek. Sumelo in skriptajo je z nervozno naglico po železni obročkih krog členčev b rokah, ob nogah. Počasi so se zarezavale škrbine, obrčki so odnevali. Numida jih je z orjaško silo razkrehnil, osovojena je bila noga, desna, leva, za njo roki. — Iztok jih je dvignil in zgenil. Zapokalo je v zastanah in okorelih členih. — Pritela sta na vrata. Obroč je bil debel. Čas je běžal po blisko.

"Pustite obroč!" izpregovoril Iztok.

Vsa sila, ki se pojavi v boju za življenje in smrt, se je zbulilo v Izotku. Zgrabil je zarecej šibko verigo, s katero je bil prikovan na ljasli, kotrije omisice na rokah so se zdramile in vzvalovile, hrbet se mu je sključil, žile na vrata nabrekle — — —

"Nikar! Prepliliva verigo!" vrkljene glasno Epafrodit.

Teda je pa počilo, slab udek v verigi je odnehal, in Iztok je odskočil na sredo ječe, držeč v tresoci roki kos verige, ki se je držala obroča na vrata. Kolena so se mu posibila in sedel se je na mokro prst.

Zopet je Numida segel v nedrije in mu ponudil iz steknice arabske žganice. Iztok je drhteč nastavil k ustnicam in izpil. Dvignila se je v njem ta moc in naglo je vstal brez vatre.

"V heg!" veli Epafrodit in grabi plamenico, ki je bila vznaknena v vlăžno prst.

Odnihel je po trhlih stopnih, Izotol za njim, držeč z roko verigo, da ni zvenčakla. Pred ječarjevimi vrti so vse prezno preskočili mlako krv. Epafrodit se je ozri samo mimo grede na truplo, ki je ležalo v zbuljenimi očmi. V tre mu je še tičal Numidov nos. Grka je stresla groznicu in bezal je, da je gasnila plamenica.

Ko so pribežali do mesta, kjer je čepel Spiridion, je velečetu Epafrodit:

"Zatvoril!"

"Ne bom, ne utegnem! Bežim!"

Skoro po vseh štirih, kakor muža žival, je tekel Spiridion in jih vodil po ovinkih in stopniah. Epafroditu se je zdelo, da je pot dalja kot prej, da so hodniki ožji, stopnice vse polze. Ozrl se je na evanhia in za trenotek ustrashil.

"Zmotil si se! Pot je čudna, Spiridion!"

"Ne boj se, bolj skrita je, bolj varna!"

Tedaj je trgovec videl, da taci Spiridiona na hrbitu težka reča. Poprašal bi, pa ni bilo časa.

Zakaj nenadoma so stali izen ozridja v gostem mirtinem grmaju.

Spiridion je zgrabil plamenico in ji udusil luč z roko in jo vrgel v grm.

"Kje smo?" izpregovoril Epafrodit.

Spiridion je položil prst na ust, potem pokazal kvišku s azavcem in zašepetal: "Teodora!"

Prvel jih je po skrivenem potu v prav pod caricinim oknom na vrt.

V kratkih, brezlišnih korakih so bili na znani stezi, pri ratih, kjer so prej vstopili. Ko je zagledala senca vojaka, ki je zgenila — in šla tiko za njimi. Prišli so do druge straže — tudi ta se je okrenila in jim sedla. Preden so prisli do morja, so se odkrnile od temnih grmov, ki tri sene in vse so

mom, je ponovil Iztok zadnje besede. —

Vsi so ohmolknili. Na lici mogočna tajna, svečanost in upanje.

Le Numida se je smehljala žarccega veselja in se skrbno oizral nazaj po velikem čolnu. Dospeli so v pristan Grkove vije. Numida je gledal nazaj in z očmi prebodel nočno timo: "Prihajajo", je izpregovoril glasno, ko so stopali drugi iz čolna.

Sele tedaj se je zgenil na dnu čolna čepeči Spiridion. Zobje so mu šklepetali silnega trepeta, vrečo z denarjem je pribiskal krčevito k sebi.

(dalje pribodnji).

Nekoliko odgovora glavnemu svetovalcu K. S. K. Jednote, ali po domače rečeno Nemaničevem hlapcu, Jožetu Klepec.

— CHICAGO, Ill., 30. avg. 1909. — Prosim sl. uredništvo, da sprejmate ta dopis, in da se ne vstrašite človeka, katerega vasi prav dobro poznamo.

Vsek ptič se pozna po petju, in vsak delegat, ki se spominja Jožeta Klepca izza zadnje konvencije mora soditi sam, kako neodločljivo in bojazljivo je to človeče. — Da ni njemu za napredek Jednote je pokazal na konvenciji, ko si niti kot društveni delegat ni upal glasovati zoper ali za povisanje mesečnine: danes pa v dolgi pridiži zoper drugače zavija in poje sebi in svojem bosu slavo.

Zanjuje druge liste, kateri prinašajo resnico na dan, čes, kaj Vam mar K. S. K. Jednote. Mi mu pa odgovarjam, da ko bi teh listov ne bilo, kje bi že stala danes naša Jednota, ker glasilo naše pritožbe zavrže, to je tisto glasilo, za katero mi ravno tako plačujemo, kakor Nemanici.

To glasilo pa umiva le svoje bosa, nas člane Jednote pa blati. Kakor se je to glasilo v zadnjem času spremeno smemo trditi, da to glasilo ni K. S. K. Jednote, pač pa le Nemaničev meč.

Gospod Klepec, kot Krošnar A. S. odgovorite nam, ako nismo mi prvi poslali protest na glasilo Jednote, da bi se med seboj poravnalo?

Kam je romal dopis? V koš! Toraj to je delo sedanjega gl. odbora in njih dvornega svetovalca Jožeta Tepca, pardon Klepca, ki se danes zaletava v druge liste, kateri priobčujejo dopise na veliko željo članov in članic K. S. K. Jednote.

"Veslaj!" zapove ostro Epafrodit.

Numida je zgrabil veslo in pomagal močnemu sužnju.

Sajkica je letela kakor potrsv.

Ko ni bilo slišati ničesar več, se je sklonil Iztok do Epafroditove roke in jo dvignil k ustnicam. Grk je začutil dve vlažni kapljici, ki sta kanili iz oči junaka na njegovo drobno desnico.

"Gospod, brezmejen je moj dolg!"

"Plačal sem ti svojega!"

Iztok je vnovič poljubil njeno roko, pomolčal in nato s tresocim glosom prašal:

"Kje je Irena?"

Vsa duša, celo srce, celo življenje je trepetalo iz te besede. "Oteta, Iztok! Ni v Bizancu."

Iztok se je uklonil, da so se izgredajoča kolena doteknila čolnovega poda, in položil glavo na mrežki bisus Epafroditovega naročja.

"Kristus naj ti plača, bogovom žrtvujem zate — jaz ti ne morem plačati!"

Grka je genilo. Z obema rokama je prijal Iztokovo glavo.

"Iztoče, kakor hčerko ljubim Ireno, kakor biser jo bom čuval tebi. Ne prašaj, kje biva. Zakaj tvoje sreči bi pozabilo naše in šlo za njo v pogibel. Tako mi Krista, objameš jo. Zaupaj Epafroditu! Ona je vredna boje. — tudi ta se je okrenila in jim sedla. Preden so prisli do morja, so se odkrnile od temnih grmov, ki tri sene in vse so

zamisljeno, z vero in dvo-

Tudi trdi Klepec, da je v pravilih, da mora gl. predsednik preskrbeti gl. urad. Res lepo! Koliko najemnime pa plačuje naša Jednota Nemanic za isto luknjo v kateri je bil do sedaj gl. urad? Petnaest dollarjev na mesec za eno sobo!!!

Ali ni to oderušto? Člani in članice sodite!!

Koliko pa so bije postavljali predstavitev pred sodnikom dne 15. junija 1909. g. Klepec, ce imate kaj spomin?

Jakob Stonič 2let. član društva sv. Stefana in K. S. K. J. je Klepetcu tudi napotil. Očita mu stvari, ki so skrajna laž.

Vsi Slovenci poznajo g. Stoniča, kot poštnejaka, dobrega katoličana, ki podpira slovensko cerkev mogoče bolje, kakor Klepec joljetko. Da je pa on preoddaljen, in da ne mora hoditi v slovensko cerkev, ki maši ima pa za celo družino svoje sedeže v cerkvi Materje Božje na 13th in St. Louis av. Ali je radi tega sramota za njega? Ali mu mora kdaj predbacati, da on ni katolič.

Kako pa je z g. J. D. glav. pooblaščencem Jednote? Ali on živi med Slovenci? Ali ni g. Klepec sam pripoznal, da g. D. neče biti med Slovenci!

Predbaciva g. Stoniča da je bil on kot član S. N. P. Jelšanskos leta zvoljen za delegata. Res je! G. Stonič je bil zvoljen, ker ga člani poznajo, da je nadaren mož in da je njemu več za korist Jednote, kot celemu sedanju odboru, a ko je dr. predsednik omenil, da on po pravilih ne mora biti delegat, je bila cela stvar končana.

Sedaj pa naj vprašamo Klepca, kako pravilno je bil on zvoljen od dr. Št. 98 za konvencijo v Waukegan in zoper lanskoto od dr. sv. Jurja za Pittsburgh?

Mar se ni g. Klepec tretjo neglej v mesecu avgusta 1908 izrazil, da ima g. A. Nemanic že 30 članov, ki bodo volili za njega in da je bil na ta način zagotovljen? Kako je bilo po po seji? Ali ni hotelo društvo Klepca odstraniti? Ko ga ne bi Nemanic zagovarjal in za njega prosil, da je zamogel a-gitariti na konvenciji za njega, gotovo se ne bi širokoustil v Pittsburgh!

Krivega razpora obsojuje g. Klepec tudi omenjeno brata g. Brunsky št. 2. Že iz Št. 2. je razvidno, da je to korenina naše Jednote in vsi čakači Slovenci poznajo g. Brunskyja, kot vernega katoličana, ki je večno podpiral cerkev in spojil svoje dolžnosti, danes pa mu Klepec očita, da g. Brunsky ne nosi znaka na prsih.

G. Klepec naj bode povedano, da g. Brunsky je nosil Jednote znak na svojih prsih, ko je Klepec še krave pasel v starem kraju!

Z istim vzrokom napada tudi g. Gregorić! G. Gregorić ponuja \$100. nagrade ako mu g. Klepec dokaže, da je kedaj bil njegov znak odstranjen iz njegovih prs!

No in kaj pa g. Klepec?

Vidimo ga kot agenta ali špijona vedno v Chicagi! Tudi 22. avg. 1909 je bil tu, da je po tem zamogel v glasilu Jednote pridigovati.

Sedaj pa g. Klepec, dajte nam nekoliko pojasnila, ako se še spominjate kako je bilo v letu 1907 v mesecu Juniju in v Nemaničevem salonu v Jolietu, ko so se snidli na tačnasi tajnik g. Fr. Banič, g. A. Nemanic, g. Klepec in g. Jos Dunda kot glavni tajnik skupaj.

Ali Vas ni naš tajnik g. Banič prvi spomnil kje so Vaši znaki?

In kaj mu je gl. tajnik Jos. Dunda odgovoril?

"Ako sem glavni tajnik, kaj misliš, da mora zato vsak znať, da sem Slovenec?"

No, g. Klepec, kaj je li to slavoslov naši Jednoti in njih uradnikov? In Klepec, kateremu lahko dokazemo, da je bil že neštetokrat v Chicagi brez Jednotnega znaka, si upa danes poštene člane napadati?

On, ki se je samo enkrat pokazal in to še takrat le z malim znakom, ki pa ne moremo reci imen znak križeč ali ne, ko je bil zvoljen za delegata!

Najdaje se g. Klepec spodnja nad našima članoma Matij

Grill in Mats Omerzel, ces na ta dva se ni ozirati, ker sta se premislila. Kje sta pa se ostala dva odbornika? Ali mu Paulha ni povedal imena vseh šestih?

Kavno med neomnenjenima je eden, katerega na najbolj sovraži, a ne mora mu da žiga ter kača govoril vedno treznomilec in ne v pisanosti kakor on.

Teda je Klepec, le ne metači ljude peska v oči, poznamo Vas vsi, kakor slab denar.

Koliko potrebujemo konvencije je razvidno iz mnogih pisem ki dohajajo na društvo sv. Stefana, da konvencija mora biti in da je neobhodno potrebna. Toraj ni Vam potreba hvaliti delo predsednika, ker mi nismo sodniki. Sodi naj konvencija.

Ce bi bilo vse resnica kar g. Klepec pridiguje, zakaj se pa tako boji konvencije. Kdo je posten se mu ni batil sodnije!

Nadale pravi g. Klepec, da nam ni mar naša Jednota. G. Klepec pa se je sam izrazil pred mesec dni, da njemu ni mar K. S. K. Jednote, on je še mlad in nekaj časa.

Predbaciva g. Stoniča da je bil on kot član S. N. P. Jelšanskos leta zvoljen za delegata. Res je! G. Stonič je bil zvoljen, ker ga člani poznajo, da je nadaren mož in da je njemu več za korist Jednote, kot celemu sedanju odboru, a ko je dr. predsednik omenil, da on po pravilih ne mora biti delegat, je bila cela stvar končana.

Da se zamore o tako važnemu koraku pravilno ukrepati, blagovolite se polnočevalno udeležiti, da se ne bode kateri po neznej izgovarjal.

Z bratskim pozdravom

70

Jos. Rus, tajnik.

POŠLJI \$2.00
za en galon dobre whisky, jednake oni \$3.50. — \$5.00 whisky za \$3.00 galon.

Fino Kal. žganje
\$3.00 galon. Velika zaloga, garantiiran likerjev po znižanih cenah. Pošljajo v prostih zavojih na dom.

East 453 J. ali Central 6619 R. A. COHN, prodaja žganja na debelo.

5819 St. Clair Ave.
Stiri hiše od 55. ceste.

Vedno pri rokah.

Zdravnik je mogoče dobiti v Vas, toda tako imate doma staro in vredno nemško domačo zdravilo

Dr. RICHTERJEV

Sidro Pain Expeller

znamete se vedno boriti tudi proti žudnim napadom reumatizma, artritisa, prehlajenja, bolnini v ruci in nogi, reči, vratu. One imata 30-letni rekord svojega uporabe.

Brez varnostne mimo "sidro" ni prav. 25 in 50 centov.

P. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New Y.

En poiskus